

Glomfjord Jeger- og Fiskeforening

Vår dato:
25.05.2022

Deres dato:

Vår ref:

Deres ref:

Meløy Kommune
v/ Plan- og utviklingsetaten
Gammelveien 5
8150 ØRNES

Kopi:
Ordfører i Meløy
Røde Kors Glomfjord
Glomfjord Grendeutvalg

INNSPILL TIL REVISJON AV KONSESJONSVILKÅR FOR STORGLOMFJORDUTBYGGINGEN I MELØY KOMMUNE

Glomfjord Jeger- og Fiskeforening(GJFF) ønsker med dette å komme med sine innspill knyttet til revisjon av Statkrafts konsesjonsvilkår for Storglomfjordutbyggingen i Meløy Kommune.

Litt om Glomfjord Jeger- og Fiskeforening:

Vår organisasjon ble stiftet i 1930, og har siden den ble opprettet jobbet for å tilrettelegge for at aktivt friluftsliv på Glomfjellet for våre medlemmer.

Vi har et spesielt fokus på å tilrettelegge for at det skal kunne utøves et bærekraftig friluftsliv gjennom fiske/jakt i dette området, og ønsker på alle måte å legge til rette for at adkomsten/tilgjengeligheten for dette viktige friluftsområde for befolkningen i Meløy Kommune skal være så bra som mulig.

I tillegg har vi fått etablert 5 hytter i dette fjellområdet som kan benyttes av våre medlemmer. Vi må også påpeke at det er gjennom foreningens arbeide at det er blitt etablert så mange attraktive og fiskerike vann i dette området. Foreningen var også aktiv når de opprinnelige konsesjonsvilkårene for Storglomfjordutbyggingene ble vedtatt.

Vi er derfor svært fornøyde med at det nå åpnes for en prosess der disse konsesjonsvilkårene nå kan revideres.

Vi håper denne prosessen kan rette opp en del åpenbare mangler i de eksisterende konsesjonsvilkårene.

Vi har prioritert i alt 8 områder som etter vårt syn bør tas opp i denne revisjonen:

1. Kompensasjon for tapt hytte ved Holmvatnet.

GJFF har over flere år jobbet med å finne plassering av en ny hytte på Glomfjordfjellet. Selv om vi har finansiering på plass, så har vi ikke lyktes med å få tillatelse til bygging på det området som vi anså som mest attraktivt både i forhold til jakt/fiske og geografisk i forhold til de øvrige hyttene som GJFF eier.

Vi nevner dette i lys av de krav vi kommer med under punkt 2 og 3 nedenfor, altså at det fortsatt er krav som må stilles til konsesjonær som kompensasjon for de ulemper utbyggingen av Storglomvann har medført.

2. Tiltak for å sikre ferdsel:

Vårt neste innspill går på adkomsten inn til dette viktige friluftsområdet. Konkret går dette på at Konsesjonær må pålegges å sørge for at Fjellveien opp fra Fykanvannet opp til parkeringsplassen ved Navnløsvatnet skal holdes åpen i tidsrommet 15. februar tom 15.november hver år.

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening

Bakgrunn:

Det har vel hele tiden vært en intensjon fra konsesjonsgiver (NVE) at anleggene knyttet til denne kraftutbyggingene skulle bygges og driftes på en slik måte at ulempene ved utbyggingen skulle søkes kompensert ved at tilgjengeligheten til dette området skulle bedres gjennom etterbruk av de anleggsveier som ble etablert i utbyggingen.

Erfaringen har jo vist at det er det motsatte som har skjedd.

Statkraft har avviklet gondolbanen i Fykandalen, trappene i Fykandalen er stengt for allmenheten, og adkomsten via Fjellveien åpnes kun hvert år rundt påske gjennom et spleiselag med Meløy Kommune, Statkraft og øvrige selskap/foreninger i Glomfjord.

Dette betyr i klartekst at det fra snøen kommer på høsten til påsketider hvert år, samt også i tiden etter påske og til medio juni er adkomsten opp til Glomfjellet svært begrenset.

Dvs. at i over 20 år har det vært et spleiselag der Statkrafts bidrag til selve brøytingen av Fjellveien hver vår har vært begrenset til ca. 10% av brøytekostnaden fra tunnel 1 og opp til parkeringsplassen ved Navnløsvannet for å sikre at adkomsten opp til Glomfjellet er sikret hver påske.

GJFF er av den klare oppfatning at siden tidligere mulige adkomstmuligheter opp til Glomfjellet via Gondolbanen og Fykantrappene nå er borte, må konsesjonær pålegges å sørge for at allmenheten er sikret adkomst opp til Glomfjellet via Fjellveien i tidsrommet 15.februar tom 15.november hvert år.

GJFF mener også at tilgjengelighet til Glomfjellet via Fykantrappa må sikres for framtida. Vi mener Fykantrappa **må være åpen for bruk av allmennheten** etter at denne er ferdig utbedret av Statkraft.

Vi har full forståelse og aksept for at Fykantrappa kan stenges kortvarig ved stor rasfare, dette spesielt på våren ved fare for isras over området over foten av trappa.

Mht. den pågående rehabilitering har vi følgende krav:

- Trappen må rehabiliteres til sin opprinnelige form. Viktig å bevare dette kulturminne slik det opprinnelig var. Regner med at dette må Riksantikvaren følge opp.
- Mht. hengebrua over Fykanåga må denne sikres bedre med fotlist, slik den fremstår i dag kan den ikke være utformet iht. dagens krav. Her kan barn / hunder lett falle fra hengebrua da det er for stor åpning under håndlist på hengebrua ned til selve gangbane på hengebrua.
- Stia fra hengebrua opp til Fykantrappa må utbedres og sikres med kjetting på flere utsatte partier.

3. Terskler:

GJFF hadde også et krav om at det ble etablert terskler i Fykanåga mellom tunnel 1 og 3. Tanken bak dette kravet var at det kunne bli et lett tilgjengelig område for familier med mulighet for stangfiske.

Dette kravet «forsvant» bare i saksbehandlingen av konsesjonsvilkårene. Vi mente dette var et krav som relativt enkelt kunne gjennomføres, også til en viss grad som en kompensasjon for at vi mistet Holmvann og Holmvannshytta i forbindelse med utbyggingen av Storglomvann.

GJFF ønsker at etablering av terskler i Fykanåga kommer inn som krav i de reviderte konsesjonsvilkårene.

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening

4. Reguleringshøyde Øvre- og Nedre Navervann samt Storglomvatn

- For Nedre Navervann er det viktig for bruken av Røde Kors Beredskapssenter v/Nedre Navervann at reguleringshøyden på Nedre Navervann holdes stabilt i perioden 15.februar til 15.mai for å unngå overvann.
- Reguleringshøyde Storglomvatn: GJFF er av den oppfatning at total reguleringshøyde på 125 m er for altfor stor, og dersom denne utnyttes fullt ut vil dette skape et altfor stort inngrep i området rundt Storglomvatn som befinner seg midt mellom 2 Nasjonalparker. Her bør reguleringshøyde etter vår oppfatning reduseres i hvert fall ned til 100m.

5. Merking av sikre løyper inn/ut av regulerte vann.

GJFF mener også at konsesjonær må pålegges å merke sikre adkomster inn/ut på følgende regulerte vann:

- Øvre Navervatn
- Nedre Navervatn
- Storglomvatn

Her ser vi for oss at det merkes inn- og ut av disse vannene i forhold til de merkede vinterruter som er etablert. Dette vil være i tråd med andre konsesjoner som er gitt i Meløy, feks. konsesjon som gjelder for Neverdalsåga Kraftstasjon og merking Statkraft er pålagt for Øvre Glomvatn. Her vil GJFF og andre friluftsansjoner kunne bistå i anvisning av disse rutene som må vintermerkes.

6. Merking/skilting av vann i reguleringsområde for eksempel ved parkeringsplass Navnløsvatn og/eller nede ved Fykanvannet

GJFF mener også konsesjonær må pålegges å skilte bedre mht. å vise omfang av regulering i tilknytning til Storglomvassutbygginga. Det tenkes her på skilt som viser omfang av vann som er regulert (også inkludert Øvre- og Nedre Navervann). Det bør også legges vekt på å få vist omfang av de overføringstunnelsene som utbyggingen har gitt.

Vi er av den oppfatning at dette har stor interesse for alle som besøker Storglomvassdammen, og at Statkraft gjennom slik skilting kan presentere omfanget av utbyggingen for besøkende. Dette må jo utelukkende være positivt for Statkraft, og en slik presentasjon må kunne gjøres uten at sensitiv informasjon presenteres. De gamle skiltene som er satt opp bør skiftes ut.

7. Innfallsport Lahko NP:

a. Reingjerde v/Storglomvassdammen

Her mener GJFF at Statkraft som grunneier må stille krav til det etablerte reingjerdet i dette området slik at dette tas ned mellom hver gang samene benytter dette for samling/slakting av rein. Slik gjerdet fremstår i dag er dette svært skjemmende i innfallsporten til Lahko NP.

I tillegg utgjør gjerdestolpene en uforsvarlig sikkerhetsrisiko vinterstid for både scootere samt for skiløpere da jernstengene ofte er like under snøen. Her må det kunne etableres fundament i bakken slik at gjerdestolpene enkelt kan monteres opp/ned når det er behov for å dette reingjerdet.

b. Parkeringsplasser v/Storglomvassdammen

Statkraft bør pålegges å legge bedre til rette for parkering opp ved Torsbu.

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening

I dag er det noe uoversiktlig hvor parkering kan skje, dette medfører også unødige slitasjer på terrenget. Det bør også markeres hvor parkering er tillatt.

c. Tilrettelegging mht avfall/toalett.

Det må tilrettelegges for deponering av avfall samt etableres toalett for besøkende oppe ved Storglomvannsdammen. Dette er jo et mye besøkt område samt at det er innfallsporten til Lahko NP.

Frem til nå er det GJFF i samarbeid med Glomfjord Røde Kors HK som har håndtert dette. En slik tilrettelegging kan gjerne skje i samarbeid mellom konsesjonær og GJFF + GRKH.

8. Kommunikasjon

a. Teledekning spesielt langs Nedre Naver og videre innover fjellet.

Her mener vi konsesjonær sammen med Telenor bør pålegges å se på muligheten for å bedre mobildekning via antenner på Synkhøyden slik at områdene mot Svalvatn, Fiskvatn og Sundvatnet får bedre mobildekning enn i dag.

b. Bedring av DAB-tilgjengelighet inne på Glomfjellet.

Også her bør Statkraft i samarbeid med Telenor/Norkring kunne sørge for bedre DAB-tilgjengelighet i dette fjellområdet.

GJFF håper våre innspill blir tatt med videre i dialog. Meløy Kommune vil ha med NVE og Statkraft når konsesjonsvilkårene for Storglomfjordutbyggingen skal revideres.

Vi slutter oss også til de innspill som Røde Kors Glomfjord har kommet med.

Vi stiller gjerne opp i møte for å presisere og avklare våre innspill om det skulle være behov for det. Ser også fram til å få innsyn i alle innspill som kommer inn i forbindelse med denne revisjonen.

Med hilsen
for Glomfjord Jeger- og Fiskerforening

Leif Kristiansen, leder

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

bPoastačujuhuse/adresse Tel: 78 47 40 00
Poastaboksa/postboks 3 Org.nr: 974 760 347
9735 Kárášjohka/Karasjok [váldde oktavuoda/ta kontakt](#)
Áššemeannudeadji Marit Anne J. Bongo
saksbehandler
Tel: +47 78 48 42 70

Meløy kommune
Gammelveien 5
8150 ØRNES

ÁŠŠI/SAK
22/1551 - 3

MIN ČUJ./VÅR REF.
22/19947

DIN ČUJ./DERES REF.
20/909 22/5095

BEAIVI/DATO
31.05.2022

Innspill til revisjon av konsesjonsvilkår for Storglomfjordutbyggingen

Vi viser til deres brev datert 19.04.2022 angående revisjon av vilkårene for Storglomfjordutbyggingen.

Revisjon av vilkårene er fremmet av Meløy kommune om avbøtende tiltak «for å adressere negative virkninger av utbyggingen, og som er begrunnet i hensynet til miljø og allmenne interesser». Hovedformålet med revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene som utbyggingen har medført.

I brevet kommer det frem at før revisjonssaken åpnes av NVE så bør kommunen samkjøre de allmenne innspillene. Kommunen har derfor satt i gang med å kartlegge skader og ulemper som følge av reguleringen, hvor innspill fra allmenne interesser er svært viktig.

Sametinget ønsker å fremheve at medvirkning fra samiske interesser er viktig og verdifullt. Samiske interesser og lokalsamfunn vil kunne være reinbeitedistrikt eller siida, bygdelag, utmarkslag, laksefiskelag, sauebeitelag, forening og andre interesseorganisasjoner. Samiske kultursentre, museer og lignende i kommune eller region kan ha foretatt dokumentasjonsarbeid av tradisjonell kunnskap som vil kunne være relevant i denne sammenheng. Sametinget ønsker å fremheve at tradisjonell samisk kunnskap skal vektlegges som en del av kunnskapsgrunnlaget ved offentlige beslutninger.

Vi ber om at berørt reinbeitedistrikt kontaktes og at kommunen gjør en vurdering om andre samiske interesser i området berøres og om de har innspill til arbeidet.

Vi ønsker også å minne om at etter endring i sameloven, kapittel 4 som trådte i kraft 1.07.2021, så har kommuner konsultasjonsplikt overfor representanter for berørte samiske interesser (§ 4-4). Kommunal- og distriktsdepartementet har utarbeidet en veileder for konsultasjonsplikten:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/samepolitikk/midtspalte/konsultasjonsplikt-isamiske-saker/id86931/>

Dearvvuodáiguin/Med hilsen

Sten Olav Heahtta
juogushoavda / seksjonssjef

Marit Anne J. Bongo
ráđđeaddi / rådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:

Meløy kommune

Gammelveien 5

8150

ØRNES

Meløy kommune
Gammelveien 5

8150 Ørnes

Kulturmiljøfaglig innspill til revisjon av konsesjonsvilkår for Storglomfjordutbyggingen

Det vises til fylkeskommunens innspill av 14.06.2022, hvor det heter at kulturminnefaglig innspill vil komme i eget brev.

I forbindelse med utbyggingen av Storglomvatnet og etableringen av Svartisen kraftverk gjennomførte daværende Tromsø Museum arkeologiske registreringer og utgravinger. Dette var på 1980- og -90-tallet. Blant annet ble to ildsteder/årrana tidfestet til vikingtid/tidlig middelalder (900 – 1170 e.Kr.)

Fykanåga fikk konsesjon allerede i 1918, uten arkeologiske undersøkelser, og kan komme inn under *sektoravgiftsordningen*.

Sektoravgift brukes til arkeologiske undersøkelser i vassdrag som er bygd før 1960. Konsesjonæren betaler et beløp basert på størrelsen på produksjonen i reguleringsmagasinet, og pengene stilles til disposisjon for kulturminneforvaltningen. Riksantikvaren forvalter sektoravgiftsordningen. Forvaltningsmusene og fylkeskommunene/Sametinget gjennomfører prosjektene i felt.

Når søknader om fornyelse av konsesjoner eller revisjon av konsesjonsvilkår kommer på høring til regional kulturmiljømyndighet, vil fylkeskommunen og Sametinget uttale seg til søknadene med bakgrunn i den kunnskap vi har om kulturminner i vassdraget og hvilket potensial vi forventer at området innehar for ny kunnskap om fortida.

Med vennlig hilsen

Geir Davidsen
seksjonsleder for Kulturminner

Martinus Hauglid
arkeolog

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Sametinget

Ávjovárgeaidnu 50

9730

KARASJOK

Meløy kommune
Gammelveien 5

8150 ØRNES

Innspill til revisjon av konsesjonsvilkår for Storglomfjordutbyggingen

Meløy kommune har fremmet krav til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om revisjon av konsesjonsvilkårene for Storglomfjordutbyggingen.

NVE har bedt Meløy kommune om å samordne og prioriter krav fra allmenne interesser før det formelt åpnes revisjonssak. Kommunen ber derfor nå om innspill til tema og problemstillinger som bør fremmes i revisjonssaken fra alle berørte parter og andre som har informasjon om hvordan vannkraftreguleringen påvirker deres interesser og naturinteressene.

Med bakgrunn i lov om kulturminner, vegloven, naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven, herunder fylkesplanen og rikspolitiske retningslinjer, gir Nordland fylkeskommune følgende innspill:

Nordland fylkeskommune ser positivt på at Meløy kommune ønsker å gjennomføre revisjon av konsesjonsvilkårene for Storglomfjordutbyggingen. Området Storglomfjordutbyggingen er i og påvirker inneholder nasjonalparker, naturreservater og er et viktig utfartsområde for friluftsliv. Det har i de senere år kommet mer detaljert kartlegging for vann, landskap, friluftsliv og for andre typer tema.

Nordland fylkeskommune har i denne omgangen ikke hatt mulighet til å gå gjennom Storglomfjordutbyggingen og dens konsekvenser for miljø og allmenne interesser på et detaljnivå. Fylkeskommune vil komme med en mer utfyllende uttalelse når revisjonsdokumentene blir sendt på høring fra NVE.

Kulturminner

Kulturminnefaglig uttalelse kommer i eget brev. Det vises til egen kulturminnefaglig vurdering fra Sametinget.

Landskap og friluftsliv

Nordland fylkeskommune viser til at virkninger på landskap og friluftsliv bør være et tema ved revisjon av konsesjonsvilkårene for vannkraftutbyggingen. Det bes om at oppdatert kunnskap om tema som fremgår av landskapskartleggingen og friluftslivskartleggingen legges til grunn for revisjonen. Landskapskartleggingen og friluftsområdekartleggingen er tilgjengelig på nordlandsatlas.no.

Store deler av området som er påvirket av Storglomutbyggingen er kategorisert som svært viktige friluftsområder. Disse er registrert med opp til svært høy brukerfrekvens. Et eksempel på dette er områdene som har utgangspunkt i parkeringsplassene mellom Storglomvatnet og Namnlausvatnet. Disse er godt tilrettelagt for enkelt å kunne komme seg ut på tur i et spesielt landskap. I området for Storglomutbyggingen er store områder i kategorien sjeldent god og typisk utforming av landskapstypen, nasjonal betydning. Vurderinger av konsekvensene for landskapet er spesielt viktig med tanke på de spesielle landskapsformene i området for blant annet Láhko nasjonalpark.

Vannforvaltning

Vannforskriften og Regional plan for vannforvaltning i Nordland og Jan Mayen vannregion 2022-2027 legger føringer for forvaltningen av vannforekomstene i vannregionen og må legges til grunn for revisjonen. Miljømål og tiltak i vann-nett gir nyttige innspill til forhold som bør vurderes videre i revisjonen. Revisjonen kan her sees på som et nyttig virkemiddel for å forbedre miljøtilstanden i de berørte vassdragene.

I tillegg til miljømålene som er fastsatt i vannforvaltningsplanen vil følgene kapittel og vedlegg i planen ha relevans for revisjonen:

- Kapittel 7.2: Kapitlet beskriver hvordan vannkraft som tema vil bli fulgt opp gjennom vannforvaltningsarbeidet de kommende årene.
- Vedlegg 4, tabell 16: Tabellen lister opp vannforekomster som gjennom den nasjonale godkjenningen av forrige vannforvaltningsplan (2016-2021) ble prioritert for gjennomføring av andre tiltak enn de som medfører krafttap. Tiltak som nevnes er: Biotoptiltak, fisketrapper, fiskeutsetninger, tynningfiske, prøvefiske m.m. Av vannforekomster med relevans for revisjonen står Beiarelva opp til Høgforsen (161-206-R) og Beiarelva mellom Høgforsen og Staupåmoen (161-321-R) på listen. Begge vannforekomstene har miljømålet god økologisk tilstand. Begge har også utsatt frist for å nå miljømålet på grunn av naturforhold, jf. vannforskriften § 9.

Med vennlig hilsen

Una Sjørbotten
seksjonsleder plan og ressursutvikling

Jan Georg Gulstad
rådgiver miljø og naturressurser

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps

Postboks 71, 8161 Glomfjord

Org.nr. 985 323 305

Deres ref.

Vår ref.

Dato: 25.05.2022

MELØY KOMMUNE
v/Plan – og utviklingsetaten
Gammelveien 5
8150 Ørnes

Kopi til:
Ordfører i Meløy
Glomfjord Jeger- og
Fiskerforening
Glomfjord Grendeutvalg

INNSPILL TIL REVISJON AV KONSESJONSVILKÅR FOR STORGLOMFJORDUTBYGGINGEN I MELØY KOMMUNE

Røde Kors Glomfjord Hjelpekorps (RKGH) har mottatt innspill fra Glomfjord Jeger- og Fiskerforening (GJFF) til revisjon av konsesjonsvilkår for Storglomfjordutbyggingen. Vi slutter oss til de synspunkter og krav som GJFF har fremmet, og har i tillegg følgende moment som vi ønsker skal tas inn i denne revisjonen:

1. Mobildekning ved RK-hytta v/Nedre Naver
 - a. Vårt beredskapsenter (RK-hytta) er avhengig av et godt nett, og vi ønsker derfor at det må legges til rette for at det etableres mobilnett med 4G-dekning til dette området.
2. Opprydding søppel i konsesjonsområde v/Nedre Naver
 - a. Det er store mengde jernskrot i området mellom dam Nedre Naver og mot trappene/Gondolen.
 - b. Samt på høyden over synk nr. 1
 - c. Som bildene viser er Statkrafts bygg ved Nedre Naver dårlig vedlikehold, og fremstår i dag skjemmende for området. Det samme gjelder for brakka mellom Øvre- og Nedre Naver.
Se vedlagte bilder 1 - 5, om nødvendig kan ytterligere bilder ettersendes.
3. Adkomst inn til tverrslag nr 1 må sikres
 - a. Her er det i dag enkelt å ta seg inn i tverrslag helt til betong mot tunnel fra Nedre Naver til bassenget.
 - b. Heller ikke tverrslag nr. 9 i Djubdalen er sikret for uvedkommende.
4. Rels fra gondol til lukehus v/demning må restaureres.
5. Reguleringshøyde Nedre Naver må holdes stabilt hvert år i perioden 15.februar til 15.mai da vår adkomst til RK-hytta går via Nedre Naver. For å sikre adkomst opp til fjellet/Navnløsvatn er det som GJFF sier helt nødvendig at konsesjonær blir pålagt å holde denne veien åpen for almenheten i perioden 15.februar til 15.november hvert år. I denne forbindelse er det essensielt at isproblemene i tunnelene samt øversiden av

tunnel 3 utbedres.

6. Det er viktig at Fykantrappa kan bruks som adkomst til vårt Beredskapssenter, vi beklager at vi ikke får benytte denne adkomsten, mens vi registrerer at firmaer som har oppdrag for Statkraft benytter sag av trappene.

I forbindelse med «retaurering» av trappene er vi svært kritisk til det som i dag utføres, trappene fremstår nå som et lappverk/stillasjebygg og dette var vel ikke intensjonen med å ta vare på dette kulturminnet. Den må settes tilbake til opprinnelig form, viser til vedlagte bilde nr. 6 – 8.

7. Det må settes opp ny sikringskjetting nedenfor trappene, frem til i dag er det GRKH/GJFF som har sett opp sikring langs denne stien.
Hengebrua må få en fotlist som hindrer fall hvis man faller utenfor v/evt. fall på brua, gjelder spesielt for barn og mindre hunder.

Vi håper våre innspill blir tatt med videre i dialog Meløy Kommune vil ha med NVE og Statkraft når konsesjonsvilkårene for Storglomfjordutbyggingen skal revideres.

Ved behov stiller vi mer enn gjerne opp for å utdype/forklare våre innspill.

Med vennlig hilsen

Tor-Anton Andersen, sign
Korpsleder, 99 56 24 45

Meløy kommune
Gammelveien 5
8150 Ørnes

Vår dato:

03.06.2022

Deres dato:

19.04.2022

Saksbehandler, innvalgstelefon

Lars Sæter, 75 53 15 51

Vår ref:

2022/2544

Deres ref:

20/909

Innspill revisjon Storglomfjordutbyggingen

Statsforvalteren i Nordland viser til brev fra Meløy kommune av 19.04.2022. Kommunen ber om innspill til tema og problemstillinger som bør fremmes i revisjonen av konsesjonsvilkårene for Storglomfjordutbyggingen.

Meløy kommune har i brev av 07.08.2020 fremmet krav til NVE om åpning av revisjon. I brev datert 20.01.2021 har NVE lagt til grunn at revisjonskravet fra Meløy kommune gjelder avbøtende tiltak for å adressere negative virkninger av utbyggingen, og som er begrunnet i hensynet til miljø og allmenne interesser. NVE mener derfor kravet klart ligger innenfor rammen av revisjonsinstituttet. NVE ønsker likevel at Meløy kommune skal samordne og i den grad det er mulig prioritere krav fra allmenne interesser før det formelt åpnes revisjonssak.

Statsforvalteren har ikke mulighet til å gå gjennom Storglomfjordutbyggingen og dens konsekvenser for miljø og allmenne interesser i detalj i denne omgang. Vi vil komme med en mer utfyllende uttalelse når revisjonsdokumentene etter hvert blir sendt på høring fra NVE. Vi viser her til retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragsreguleringer utarbeidet av OED.

Hovedtema for vårt innspill i denne omgang er innlandsfisk på Glomfjordfjellet og vassdrag med anadrome fiskebestander. I tillegg har vi med innspill tilknyttet berørte verneområder og reindrift. Vi har også med et avsnitt om plan for terskler og andre habitattiltak.

Vann-ID for aktuelle innsjøer og elvestrekninger er hentet fra Vann-Nett.

Innlandsfisk på Glomfjordfjellet

Storglomfjordutbyggingen har ført til reduserte produksjonsforhold for ørretbestandene i flere innsjøer. For å kompensere for de negative effektene av vannkraftutbyggingen på berørte fiskebestander og allmennhetens fiskemuligheter har Statkraft blitt pålagt årlige utsetninger av anleggsproduert ørret/ungfisk i flere innsjøer. I tråd med mer moderne kultiveringsprinsipper erstattes nå de gamle utsettingspåleggene med andre kultiveringstiltak.

I vedtak fra Fylkesmannen i Nordland (nå statsforvalteren) av 30.01.2018 ble Statkrafts tidligere utsettingspålegg for ørret i Øvre Glomvatnet (160-784-L), Namnlausvatnet (160-783-L), Store og Litle Sandvatnet (161-44222-L, 161-44224-L) og Svalvatnet (161-44202-L) opphevet til fordel for alternative tiltak (habitattiltak og samt flytting/utsetting av lokal villfanget ørret) innenfor et avgrenset område på Glomfjordfjellet for en prøveperiode på 4 år (2019-2022). Tiltakene skal evalueres ved fiskefaglige undersøkelser (prøvefiske) ved slutten av prøveperioden. Undersøkelser og tiltaksanalyser skal gjennomføres av eller under ledelse av et firma, institusjon eller et konsortium med bred ferskvannsbiologisk kompetanse og med spesialkompetanse på undersøkelser i regulerte vassdrag.

Erfaringene fra prøveperioden skal gi Statkraft grunnlag for utarbeidelse av en kultiveringsplan for årene etter at prøveperioden er over. Denne kultiveringsplanen vil bli et viktig grunnlag for vurdering av videre kultiveringspraksis. Kultiveringsplanen for innlandsfisk for kommunene Rana, Hemnes og Hattfjelldal skal brukes som mal for arbeidet.

Det er etablert en egen «prosjektgruppe» for arbeidet som ledes av Statkraft med deltakere fra Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Meløy kommune og grunneier Statskog. Det avholdes jevnlig møter. Meløy kommune er som deltaker i prosjektgruppa, godt orientert om det arbeidet som pågår.

Erfaringene fra pilotprosjektet så langt er gode. Etter planen vil Statkraft legge fram et forslag til kultiveringsplan for Glomfjordfjellet for perioden 2022-2027 på et møte i Glomfjord i juni 2022. Samtidig vil det bli lagt fram en aktivitetsplan for 2022. Vi viser her til referat av 15.03.2022 fra siste møte i «prosjektgruppa».

Vassdrag med anadrome laksefisk

Storglomfjordutbyggingen påvirker vannføringen i tre anadrome vassdrag (Beiarvassdraget, Engabrevassdraget og Storelva i Kilvik). Beiarvassdraget og Engabrevassdraget er kategorisert i Lakseregisteret <https://lakseregisteret.fylkesmannen.no/default.aspx>.

På grunn av en generell bestandsnedgang over mange år ble den atlantiske laksen høsten 2021 rødlistet som nær truet (NT).

Engabrevassdraget har en bestand av sjørret, men også betydelig oppgang av laks. Sjørret og laks kan vandre opp i Engabrevatnet (159-2539-L) der det også er en bestand av stasjonær røye. Engabreelva (159-105-R) nedstrøms vatnet ble kartlagt av Nordnorske ferskvannsbioologer i 2016. I rapporten konkluderes det med følgende: *Elva har svært varierende vannføring avhengig av lufttemperaturen og dermed snø- og ismeltinga på breen. Utløpselva er kort, men for så vidt absolutt brukbar til produksjon av laksefisk. Det er bra med oppvekstområder, men det er ikke så lett å finne brukbare gyteområder i elva utover den klassiske lokaliteten ved utløpsosen. Det har skjedd et skifte av arter i elva, fra røye på begynnelsen av 90-tallet, til ørret og laks i dag. Det er «normale» tettheter av ørret, men noe mindre (ca halvparten så mange) laksunger i elva. Det er derfor vanskelig å si om man har en laksestamme her. Uansett er det ikke noe overskudd av gytelaks som gir grunnlag for beskatning i dette vassdraget. En får heller beskatte røya, som vil få bedre forhold når temperaturene stiger.* Kartleggingen i 2016 indikerer at det ikke er behov for tiltak i Engabrevassdraget.

Storelva i Kilvik (159-22-R) har noe oppgang av sjørret (og laks), men trolig ikke egne bestander. Denne elva er sterkt påvirket av fysiske inngrep (flomverk og forbygninger) og redusert vannføring på grunn av vannkraftreguleringen. Tidligere vurderinger indikerer at det trolig ikke vil være aktuelt å prioritere å gjennomføre avbøtende tiltak i denne elva.

Beiarvassdraget har store bestander av laks og sjørret og er et attraktivt sportsfiskevassdrag. Vassdraget hadde tidligere også en bestand av sjørøye som nå høyst sannsynlig er tapt. Beiarvassdraget er et av fire nasjonale laksevassdrag i Nordland. De andre er Vefsnvassdraget, Ranavassdraget og Roksdalsvassdraget på Andøya.

Ordningen med nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder ble vedtatt av Stortinget våren 2007. Det vises her til st.prp. nr. 32 (2006-2007). Formålet med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder er å gi et utvalg av de viktigste laksebestandene i Norge særlig beskyttelse mot skadelige inngrep og aktiviteter i vassdragene og mot oppdrettsvirksomhet, forurensning og munningsinngrep i de nærliggende fjord- og kystområdene. Beskyttelsesregimet for nasjonale laksevassdrag skal sikre at det ikke gjennomføres nye tiltak i de aktuelle vassdragene som kan være til nevneverdig skade for laksen. I noen av vassdragene er imidlertid forholdene for villaksen ikke optimale som følge av eksisterende tiltak, for eksempel vassdragsreguleringer.

Det er i de seinere år gjennomført en rekke fiskebiologiske undersøkelser i den lakseførende delen av Beiarvassdraget, inkludert i de områdene som vil bli lakseførende dersom de ødelagte fisketrappene i Høgforsen m.m. blir rehabilitert. Vi viser her til habitatkartlegging av Beiarelva med sideelver utført av

Rådgivende Biologer i 2015, til årlige rapporter fra drivtelling av gytefisk og til undersøkelser utført av NTNU etter pålegg fra Miljødirektoratet til Statkraft.

Det er laget en plan for rehabilitering av de ødelagte fisketrappene i Høgforsen, Førrholmen og Bruforsen med et foreløpig kostnadsoverslag på ca. 12 millioner. Dagens lakseførende strekning opp til Høgforsen er på ca. 30 km. En eventuell restaurering av fisketrappene vil kunne åpne for ytterligere ca. 45 km. Rehabiliteringsplanen har som utgangspunkt at en åpning av potensielle gyte- og oppvekstområder oppstrøms trappene vil gi ca. 30 % økning i smoltproduksjonen i Beiarvassdraget. Dette baserer seg på vurderinger gjort av Rådgivende Biologer i forbindelse med habitatkartleggingen i 2015.

Det er fortsatt en del usikkerhet knyttet til potensiale oppstrøms fisketrappene. For å få ytterligere kunnskap om dette flyttes det årlig opp 50-100 gytelaks forbi trappene som får anledning til å gyte på egnede lokaliteter i øvre del av Beiarvassdraget. Resultatet av oppflyttingen og gytingen vil bli fulgt opp med yngel- og ungfiskundersøkelser på aktuelle strekninger i Beiarelva (161-321-R), Gråtåga (161-169-R) og Tverråga (161-59-R).

Gjennomførte undersøkelser indikerer at gjenklogging av bunnsubstratet er en betydelig negativ faktor for fiskeproduksjonen i deler av Beiarvassdraget, spesielt oppstrøms fisketrappene. Vassdraget er naturlig slamførende på grunn av breene i nedslagsfeltet. Det er imidlertid fortsatt en del usikkerhet knyttet til effekten av eksisterende vannkraftutbygging på tilførslene og avsetningene av slam til vassdraget.

For nærmere informasjon om fiskebiologiske undersøkelser og tiltak i Beiarvassdraget viser vi til aktuelle rapporter på hjemmesida til Statsforvalteren i Nordland under tema Fiskeforvaltning <https://www.statsforvalteren.no/nb/Nordland/Miljo-og-klima/Fiskeforvaltning/Rapporter/>.

Berørte verneområder

I munningen av Beiarvassdraget ligger Leirvika naturreservat. Området er det største brakkvannsdeltaet i Nordland og er i hovedsak uberørt av fysiske inngrep. Erosjons- og sedimenteringsprosessene i deltaet påvirkes av Beiarelva og tidevannet (flo og fjære). Vannføringen i nedre del av Beiarelva påvirkes både av Storglomfjordutbyggingen (Statkraft) og Arstadutbyggingen (Saltens kraftsamband). Vannkraftreguleringene har førte til reduksjon i flommer og sedimenttransport i Beiarelva. Vi viser ellers til faktaark for Leirvika naturreservat <https://faktaark.naturbase.no/?id=VV00000305>.

Storglomfjordutbyggingen påvirker også Láhko nasjonalpark ved at det naturlige utløpet fra Store Sandvatnet er stengt med en demning og avrenningen er snudd vestover via Litle Sandvatnet og derfra gjennom ei kunstig "utløpselv/renne" til Namnløsvatnet. Innløpselva til Svalvatnet er dermed tørrlagt. Vi viser ellers til faktaark for Láhko nasjonalpark <https://faktaark.naturbase.no/?id=VV00003061>.

Reindrift

Storglomfjordutbyggingen ligger i sin helhet innenfor Saltfjellet reinbeitedistrikt. Vårt inntrykk er at kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt for tema reindrift og for konsekvenser Storglomfjordutbyggingen har hatt og har for reindriftnæringen. Vi anbefaler derfor at det gjennomføres faglige undersøkelser for å kartlegge utbyggingens konsekvenser for reindrift og behovet for avbøtende tiltak som kan redusere eventuelle negative konsekvenser.

Plan for terskler og andre habitattiltak

Den 30. mai 2006 sendte NVE en samlet terskel-/tiltaksplan for Storglomfjordutbyggingen på høring. Det kom innspill blant annet fra Meløy kommune og Fylkesmannen i Nordland (nå statsforvalteren). Vi kjenner ikke til at planen er fulgt opp med konkrete tiltak. Vi mener planen bør revideres og vurderes på nytt med bakgrunn i ny kunnskap om effekten av ulike habitattiltak (terskler, buner, steinutlegging m.m.)

Dersom det skal gjennomføres habitattiltak i Beiarvassdraget bør hovedfokus være på elvestrekninger oppstrøms Høgforsen som vil bli laks- og sjørrettførende dersom fisketrappene blir rehabilitert. Ved eventuelle habitattiltak her er det viktig å ta hensyn til utfordringer knyttet til sedimentering av slam og gjenklogging av bunnsubstrat.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Lars Sæter
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saltfjellet reinbeitedistrikt har diskutert saken på styremøte 16. mai og har følgende innspill:

Etter utbyggingen har distriktets muligheter til å ha vann i gjerdet ved Storglomvassbrakkka blitt borte. Vi har heller ingen muligheter til å endre på utformingen av gjerdet. Samtidig har byggingen av veien og brøyting fra påske av medført en svært betydelig økning i ferdselen på stedet. Vi har en parkeringsplass som blir benyttet av andre. Alle disse faktorene har gjort oss langt dårligere driftsforhold, og mangelen på vann er også en dyrevelferdsutfordring.

Dersom det er mulig, er det derfor vårt ønske at vi skal få muligheten til planering og arronderingsmessige forbedringer på gjerdetomta vår, samt at vi ønsker tilgang på vann. I tillegg har vi stort behov for strøm ved gjerdet. Vi har også behov for skilting av parkeringsplassen vår (ved siden av reingjerdet) der det fremgår at denne ikke er tilgjengelig for allmenheten. Våre alternative plasseringer av gjerde med vanntilgang er borte som følge av utbyggingen. Vi mener derfor det er riktig at kostnadene til disse tiltakene dekkes av konsesjonæren. En forbedring av gjerdet og tomte vil i tillegg ha svært positiv effekt på landskapsbildet og dermed være positivt også med tanke på at dette er en innfallsport til 2 nasjonalparker.

Gjerdet ved Storglomvassdammen blir brukt årlig, og i perioden 25.08.-10.09. svært intensivt. I denne perioden er vi avhengige av å ha arbeidsro og ber om at veien stenges ved Navnløshøgda i denne perioden ved behov.

Den økte ferdselen har gitt et økt behov for tilstedeværelse i Glomfjellet, noe som igjen medfører behov for gjeterhytte på stedet. Dette innebærer at vi har behov for tomt til denne.

Med vennlig hilsen

Eli Forthun
Sekretær/saksbehandler

Tlf 918 04 867

Glomfjord Grendeutvalg
Postboks 46,
8161 Glomfjord.

Meløy Kommune
v/Plan – og utviklingsetaten
Gammelveien 5
8150 Ørnes

Kopi til:
Ordfører i Meløy
Glomfjord Jeger- og
Fiskerforening
Glomfjord Grendeutvalg

***INNSPILL TIL REVISJON AV KONSESJONSVILKÅR FOR
STORGLOMFJORDUTBYGGINGEN I MELØY KOMMUNE***

Glomfjord Grendeutvalg har mottatt innspill fra Glomfjord Jeger- og Fiskerforening (GJFF) til revisjon av konsesjonsvilkår for Storglomfjordutbyggingen. Vi slutter oss til de synspunkter og krav som GJFF har fremmet.

Glomfjord Grendeutvalg ser det i tillegg som særdeles viktig at tilgang til fjellheimen gjøres tilgjengelig i store deler av året for allmenheten.

Glomfjord den 26. mai 2022

Hilsen

Frank Andersen

Glomfjord Grendeutvalg

Leder.